

Asia: VN/25055/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta sekä turvavarastolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. 1 § Lain soveltamisala ja tavoitteet

Satakunnan hyvinvointialue pitää lakiesityksen esittämiä muutoksia kannatettavina toimivan huoltovarmuusjärjestelmän varmistamiseksi.

2. 2 § Huoltovarmuudesta vastaavat viranomaiset

Satakunnan hyvinvointialue pitää tärkeänä, että ministeriöiden viranomaisvastuun ohella tarkastellaan hyvinvointialueiden alueellista vastuuta, jotta pelastusviranomaisten, sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten velvoitteet eivät ole ristiriidassa tai käsitellä erillisinä hyvinvointialuekokonaisuudesta.

3. 3 § Huoltovarmuuskeskuksen asema ja toimiala

Virastoksi muuttaminen selkeyttää huoltovarmuuskeskuksen asemaa valtio-organisaatiossa ja toimijoiden välisessä yhteistyössä.

4. 4 § Huoltovarmuuskeskuksen tehtävät

Satakunnan hyvinvointialue esittää, että huoltovarmuuskeskuksen tehtävät tulee arvioida mahdollisten päällekkäisyyksien osalta mm. Aluehallintovirastojen yhteensovittamissäädöksen osalta.

Tilannekuvan kerääminen lakisääteisenä tehtävänä on perusteltu muutos, mutta mahdollinen päällekkäisyys THL:n kanssa tulee huomioida.

Vaikka tilannekuva on tehtävä, jota on ilman säädännöllistä velvoitetta hoidettu jo aiemmin, tulee tehtävä laajennuksen yhteydessä tehdä huolellinen vaikutusarvio sekä osoittaa lakisääteiselle tehtävällä tarpeelliset resurssit.

5. 5 § Pääjohtaja ja johtoryhmä

-

6. 6 § Työjärjestys

-

7. 7 § Huoltovarmuuskeskuksen ohjaus

Satakunnan hyvinvointialue pitää kannatettavana, että Huoltovarmuuskeskuksen toiminta varmistetaan riittävän heterogeenisella ohjauksella sillä huoltovarmuuden turvaaminen koskee kaikkia hallinnon aloja. Ohjauksessa tulee varmistaa keskinäisriippuvuuksien tunnistaminen, joten tämän vuoksi hyvinvointialuekokonaisuuden tuntemus on viranomaistoiminnan ohella tärkeää.

8. 8 § Huoltovarmuuskeskuksen ohjausryhmä

-

9. 9 § Huoltovarmuuden yhteistyöryhmä

-

10. 10 § Huoltovarmuusneuvosto

-

11. 11 § Sektorit, poolit ja toimikunnat

Satakunnan hyvinvointialue pitää tärkeänä, että poolien ja toimikuntien yhteydessä mainittujen viranomaisten lisäksi tärkeää olisi hyvinvointialueiden tunnistaminen. Hyvinvointialue ja sen viranomaistoimijat ovat keskeisiä toimijoita varautumisen näkökulmasta. Hyvinvointialueen rooli keskeinen rooli sekä monisektorisuus tulee tunnistaa lainsäädännön tasolla. Hyvinvointialueen toimintoja ohjaa kaksi eri ministeriötä mikä tulee myös tunnistaa varautumiseen liittyvän lainsäädännön tasolla.

12. 12 § Valtion varmuusvarastointi

-

13. 13 § Valtion varmuusvarastoja koskeva päätöksenteko

-

14. 14 § Varmuusvarastoituja lääkkeitä, lääkinnällisiä laitteita, henkilösuojaimia ja muita terveydenhuollossa käytettäviä tavaroita koskeva päätöksenteko

Satakunnan hyvinvointialue näkee, että lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden sekä henkilösuojaimien varmuusvarastointiin liittyvän päätöksenteon säilyminen sosiaali- ja terveysministeriöllä on perusteltua. Hyvinvointialueiden rooli sekä varastoinnissa että jakelussa tulisi ottaa huomioon säädösten tasolla.

15. 15 § Tuotantovarausten ja suorituskyykyvarausten hankinta

Satakunnan hyvinvointialue pitää esitettyä kannatettavana koska suorituskyyky- ja tuotantovarausten mahdollistaminen parantaa materiaalista varautumista ja edellytyksiä toimia normaaliolojen

häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa. Erityisesti esityksen pykäläkohtaisissa perusteluissa raskaankaluston huoltovarmuus on hyvinvointialueiden näkökulmasta perusteltua.

16. 16 § Huoltovarmuusrahasto ja huoltovarmuusmaksu

Satakunnan hyvinvointialue mainitsee pykäläkohtaisissa perusteluissa olevasta mahdollisesta luku- ja mittaluokkavirheestä. ” Viraston kulujen korvaamisesta valtion talousarviosta ei säädettäisi erikseen. Virastolle valtion talousarviosta kohdistettavan tarpeen arvioidaan olevan vuosittain noin 30–35 miljoonaa euroa. Esimerkiksi vuonna 2024 Huoltovarmuuskeskuksen edellä todetut toimintamenot olivat 28 347 854 miljoonaa euroa ja sektori- ja poolitoiminnan kulut 5 512 594 miljoonaa euroa eli yhteensä 33 860 448 miljoonaa euroa. Valtion talousarviosta virastolle kohdistettavasta määrästä päätettäisiin kuitenkin aina erikseen vuosittain osana valtion talousarvion laadintaprosessia.” s.86

17. 17 § Huoltovarmuusrahaston hallinto

-

18. 18 § Kirjanpito, tilintarkastus ja tilinpäätös

-

19. 19 § Lainanottovaltuus

-

20. 20 § Tuen myöntämisen yleiset edellytykset

-

21. 21 § Muissa laeissa säädettyt tuet ja korvaukset

-

22. 22 § Omaisuuden siirtyminen

-

23. 23 § Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeus

-

24. 24 § Tietojenantovelvollisuus

-

25. 25 § Salassa pidettävän tiedon luovuttaminen

-

26. 26 § Virka-apu

-

27. 27 § Uhkasakko

-

28. 28 § Huoltovarmuusrikkomus

-

29. 10. luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

-

30. Muu asia, jonka haluatte tuoda työryhmän tietoon

Huoltovarmuuden kannalta hyvinvointialueilla on laaja vastuu ja niiden toiminta on keskeistä kriittisen infrastruktuurin näkökulmasta. Hyvinvointialueen huomioiminen kokonaisuutena mahdollistaa eri viranomaisten huoltovarmuuden yhteisjärjestelyt mm. materiaallisen varautumisen varastoinnin ja logistiikan osalta. Huoltovarmuuskeskuksella tulisi lakimuutoksen myötä olla mahdollisuus ministeriöitä yhdistävään huoltovarmuustyöskentelyyn, jotta hyvinvointialueen kokonaisuus olisi viranomaistoimijoita aidosti yhdistävä.

Ahvenanmaan strategisesti keskeinen ja merkittävä rooli tulisi perustelumuistion mukaisesti huomioida ja tarkastella kansallisesti merkittävän roolin lisäksi viranomaistoimijoiden ja maakunnan näkökulmasta koska viranomaistoimijoilla on vakiintunutta yhteistyötä ja yhteistoimintaa mm. Länsi-Suomen yhteistyöalueen ja sen yhteistyöalueella toimivien hyvinvointialueiden kanssa.

Mäkiranta Tero
Satakunnan hyvinvointialue

Lehtonen Jaana
Satakunnan hyvinvointialue